

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Władysław Pawlak (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z wniosku T. P.

przy uczestnictwie Syndyka masy upadłości P. P. – T. N.

o podział majątku wspólnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 lipca 2020 r.,
zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 23 lipca 2019 r., sygn. akt IV Cz (...),

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę
- w zakresie dopuszczalności skargi kasacyjnej
wnioskodawczynie - Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 stycznia 2018 r., Sąd Rejonowy w N. umorzył postępowanie w sprawie o podział majątku wspólnego z wniosku T. P. w związku z ogłoszeniem upadłości uczestnika P. P. postanowieniem Sądu Rejonowego w W. z dnia 6 listopada 2017 r.

Zażalenie wnioskodawczynie zostało oddalone postanowieniem z dnia 27 sierpnia 2018 r. Sądu Okręgowego w W., które wnioskodawczynie zaskarżyła

skargą kasacyjną, a w której wartość przedmiotu zaskarżenia określiła na kwotę 100 000 zł.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w W. odrzucił skargę kasacyjną wskazując, że zgodnie z art. 519¹ § 2 k.p.c. w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami skarga kasacyjna nie jest dopuszczalna, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 150 000 zł.

W zażaleniu wnioskodawczynie wniosła o uchylenie powyższego orzeczenia. Zarzuciła naruszenie art. 398⁴ § 3 w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c. W uzasadnieniu podniosła, że podana w skardze kasacyjnej kwota 100 000 zł wynikała z treści wniosku o podział majątku wspólnego wniesionego w dniu 2 sierpnia 1998 r. Jednak z uwagi na tak długi upływ czasu, rzeczywista wartość przedmiotu zaskarżenia jest wyższa i w ocenie wnioskodawczynie wynosi 250 000 zł, a Sąd drugiej instancji w ramach swych kompetencji obowiązany był, przed odrzuceniem skargi kasacyjnej, do sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia, tym bardziej, że wnioskodawczynie we wcześniejszych pismach procesowych, jak i w zgłoszeniu wierzytelności do masy upadłości wskazywała na wyższe kwoty wierzytelności przysługujące jej w ramach udziału w majątku wspólnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 519¹ § 2 k.p.c., w sprawie o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, skarga kasacyjna jest dopuszczalna jeśli wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest niższa niż 150 000 zł.

Wskazana przez skarżącego w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest wiążąca dla sądu drugiej instancji ani Sądu Najwyższego i podlega weryfikacji na podstawie akt sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., II CZ 76/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo). W związku z czym, sprawdzenie wartości przedmiotu zaskarżenia powinno nastąpić także, gdy wskazana w skardze kasacyjnej wartość, ze względu na samą wysokość, wprowadzie uzasadnia odrzucenie skargi kasacyjnej, ale na podstawie danych z akt sprawy co do wartości majątku wspólnego, w sposób oczywisty nie odzwierciedla rzeczywistej wartości przedmiotu zaskarżenia.

W sprawie o podział majątku wspólnego w razie zaskarżenia orzeczenia co do istoty sprawy, wartość przedmiotu sporu wyznacza nie wartość całego dzielonego majątku, ale wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego dotyczy środek odwoławczy i z reguły nie może przekraczać wartości udziału przysługującego skarżącemu uczestnikowi, chyba, że podważa on zasadę podziału, objęcie lub nie objęcie orzeczeniem poszczególnych rzeczy lub praw albo rozliczenia nakładów. Wówczas wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., II CZ 76/15, nie publ.).

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawczynie, że względu na umorzenie postępowania o podział majątku wspólnego kwestionowała w skardze kasacyjnej w całości prawomocne postanowienie Sądu drugiej instancji, a zatem wartość przedmiotu zaskarżenia obejmuje wartość całego majątku, który stanowił przedmiot tego postępowania. Wnioskodawczynie w skardze kasacyjnej określiła wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę podaną we wniosku inicjującym postępowanie. Jednak z uwagi na datę wniesienia tego wniosku (sierpień 1998 r. - k. 2) wskazana wartość nie mogła odzwierciedlać aktualnej wartości dzielonego majątku.

Przedmiotem podziału była nieruchomość gruntowa położona w L. o powierzchni 0,534 ha, zabudowana budynkiem mieszkalnym jednorodzinny w zabudowie szeregowej o powierzchni zabudowy 129 m² i powierzchni całkowitej 186,68 m² oraz budynkiem gospodarczym o powierzchni 92 m². Już w opinii biegłego sądowego z dnia 26 sierpnia 1999 r. wartości nieruchomości została określona na kwotę prawie 400 000 zł (k. 114-121), a w opinii wydanej w 2010 r. na kwotę ponad 900 000 zł (k. 1054 i n.).

Powyższe dane powinny były skłonić Sąd Okręgowy do bardziej wnikliwej oceny dopuszczalności skargi kasacyjnej i w konsekwencji do weryfikacji kwoty podanej przez skarżącą. Sąd Okręgowy, przed podjęciem decyzji odnośnie do dopuszczalności bądź niedopuszczalności skargi kasacyjnej wnioskodawczynie, w pierwszej kolejności powinien, na podstawie akt, określić rzeczywistą wartość przedmiotu zaskarżenia.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

jw